

Mysle pozytywne

Kreowanie systemu wartości – świadomość wyznawanych wartości

Być jak samuraj. O dawnym i współczesnym systemie wartości.

Grupa docelowa

klasy IV-VI

Czas zajęć

45 min.

Wykorzystywane metody

koperty
–
kolaż – praca w grupach
–
rozmowa
–
piramida priorytetów

Cele spotkania

Uczeń/uczennica:
–
zna zasady japońskiego kodeksu samurajów
–
wie, jak ważne są wartości duchowe
–
potrafi odnieść zasady japońskie do współczesnego człowieka i porównać je
–
sam dokonuje wyboru własnego systemu wartości

Opis przebiegu z wykazem poszczególnych ćwiczeń/zadań:

1. Nauczyciel/nauczycielka przed lekcją rozwiesza dwa sznurki w klasie, od okien do ściany. Przyczepia do nich koperty, w których znajdują się wyjaśnione wymagania i zasady kodeksu Bushido (przygotowany tekst w załączniku). W każdej kopercie znajduje się jedna zasada. Każdy uczeń/każda uczennica, wchodząc do klasy, wybiera sobie jedną kopertę. Kiedy każdy trzyma kopertę w dłoni, nauczyciel/nauczycielka prosi, by dzieci otworzyły koperty, a następnie znalazły pozostałe osoby w klasie, które wylosowały tę samą zasadę kodeksu. W ten sposób dzieci dzielą się na grupy, które siadają w różnych miejscach w sali.
2. **Praca w grupach.** Dzieci otrzymują załącznik nr 2 wydrukowany na dużych kartkach papieru. Dostają też plik gazet, kolorowy papier, nożyczki, klej, mazaki, itp. Za pomocą kolażu przedstawiają, jak wyobrażają sobie realizację zasady w życiu samuraja, a jak dziś ta sama zasada może być realizowana. Podają przykłady działań człowieka i obszary ludzkiej działalności. Po wykonanym zadaniu grupy prezentują swoje wyniki. Pozostała część klasy komentuje, uzupełnia wnioski. Nauczyciel na koniec tej części zwraca uwagę, że wśród zasad kodeksu samuraja nie znajdziemy wartości materialnych, a jedynie duchowe.
3. **Piramida priorytetów – metoda hierarchizująca wartości.** Nauczyciel/nauczycielka rozdaje raz jeszcze każdej osobie zestaw zasad samuraja i prosi, aby skonstruowały z nich piramidę priorytetów (wg wzoru z załącznika nr 3.). Do zasad samurajskich mogą też dodać inne, swoje, takie, które wydają im się ważne. Na koniec uczniowie i uczennice uzasadniają swoje hierarchizacje.

Streszczenie metodyczne dla nauczyciela:

Celem lekcji jest uświadomienie uczniom i uczennicom, że mimo upływu lat pewne elementy w systemach wartości są, w zasadzie, niezmiennie. Uczniowie i uczennice porównują system wartości samurajów do systemu wartości współczesnego człowieka, sami też hierarchizują i wybierają te wartości, które są dla nich ważne.

Proponowana bibliografia uzupełniająca:

–
Jan Ciecuch, Kształtowanie się systemu wartości od dzieciństwa do wczesnej dorosłości. Wydawnictwo Liberi Libri, 2013.

–
Młodzież a wartości. Red. Hanna Świda. Wydawnictwo WSiP, 1979.

–
Czesław Matuszewicz, Psychologia wartości. Wydawnictwo Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1975.

Związek z podstawą programową:

Etyka

1. Człowiek wobec siebie. Uczeń:

- wyjaśnia, co to znaczy być osobą; objaśnia pojęcie godności człowieka;
- wie, że ze względu na swoją wartość – osobową godność – jest równie wartościowym człowiekiem jak inni ludzie;
- zna i rozwija swoje zalety, rozpoznaje i eliminuje swoje wady;
- wyjaśnia czym jest sumienie i jaką pełni rolę w życiu człowieka;
- wyjaśnia ideę rozwoju moralnego i podaje przykłady działań egoistycznych, konformistycznych, altruistycznych.
- objaśnia, czym jest sens życia, uczciwość, roztropność, umiarkowanie, męstwo, honor; prywatność, asertywność, prawdomówność.

Chugi

umiejętność bezwzględnego oddania się sprawie i pokory wobec zwierzchników. Jest to też brak takiego przywiązania do czegokolwiek, by się tego żałowało utraciwszy.

Gi

całkowita równowaga ducha i myśli. Samuraj nie może nigdy dać się wytrącić z równowagi. Irytacja, bądź zwątpienie to karygodna oznaka słabości.

Jin

miłość i wola pomocy światu. To miłość do świata – więcej daje, niż przyjmuje.

Makoto

wiara w siebie i innych oraz, przede wszystkim, szczerść. Samuraj nie jest krętaczem.

Mieyo

doskonalenie postawy wobec świata. Samuraj na każdym kroku stara się być lepszy.

Rei

grzeczność, kultura, odpowiednie zachowanie.

Yu

odwaga i brak strachu. Dzielność i męstwo w obronie własnych przekonań.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Samurai_with_sword.jpg

Samuraj

<https://pxhere.com/en/photo/1187539>

Współczesny człowiek

Przykład piramidy priorytetów:

